

"Osmanlıdaki mânevî zelzele hayat-ı ebediye ve saadet-i bâkiyenin zararına bir tahribat ve bir zelzele-i mâneviye-i İslâmiye mânen o İkinci Harb-i Umumîden daha dehşetli olmasından,.. " İzah eder misiniz?

"Zaman onu İkinci Harb-i Umumî ile tam tasdik ettiği halde, onun o çok geniş daireyi Osmanlı memleketinde gördüğünü şöyle tâbir ediyor ki:"

"İkinci Harb-i Umumî beşere ettiği tahribat-ı azîme gerçi çok geniştir. Fakat hayat-ı dünyeviyeye ve bekasız medeniyete baktığı cihetinde, Osmanlıdaki tahribata nisbeten dardır. Osmanlıdaki mânevî zelzele hayat-ı ebediye ve saadet-i bâkiyenin zararına bir tahribat ve bir zelzele-i mâneviye-i İslâmiye mânen o ikinci Harb-i Umumîden daha dehşetli olmasından, Eski Said'in o sehvini tashih ediyor ve rüya-yı sadıkasını tam tâbir ediyor ve o hiss-i kablelvukuunu gözlere gösteriyor. Ve o muteriz ehl-i velâyeti zahiren haklı, fakat hakikaten Eski Said'in o hissi daha haklı olduğunu ispatla, o veli zatın itirazını tam reddediyor."(1)

Üstad Hazretleri büyük bir tahribatı kalben hissetmiş; ama Osmanlı'da olacak demiş, başka veliler ise geniş dairede olarak tasavvur etmişler ve İkinci Dünya Harbi'ne işaret etmişler. Üstad Hazretleri hissedişinde zahirde hatalı görülse bile, batinen ve hakikat noktasında isabetli görmüş.

Zira tahribat ve boyutu burada nispidir. İkinci Dünya Savaşı'nın insanlığa verdiği zarar *-ki çok dehşetli olmasına rağmen-* Osmanlının yıkılması ve yeni rejimin kurulması ve bu rejimin manevi ve dini tahribatının yanında sönük kalır. Zira birisi dünyevi ve geçici bir tahribat iken, diğeri uhrevi ve ebedi bir tahribattır. Ebedi ve uhrevi bir tahribatın yanında, dünyevi ve geçici bir tahribat sönük kalır. Dolayısı ile Üstad Hazretlerinin o büyük tahribatı dar bir daireye tatbik etmesi; gayet makul ve gerçekçidir.

(1) bk. [Emirdağ Lâhikası-II, 82. Mektup.](#)